

Jaarverslag 2018

INHOUD

A Bestuursverslag

A1	Algemene informatie en gevoerd beleid	1
A2	Financiële informatie	5
A3	Overige informatievereisten	11
A4	Continuïteitsparagraaf	12
A5	Gegevensset	15
A6	Instellingsgegevens	17

B Jaarrekening 2018

B1	Grondslagen	19
B2	Balans per 31 december 2018	22
B3	Exploitatieoverzicht 2018	23
B4	Kasstroomoverzicht over 2018	24
B5	Toelichting op de balans per 31 december 2018	25
B6	Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijvende rechten (actief)	28
B7	Toelichting op de exploitatierekening over 2018	29
B8	(Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo	31
B9	Gebeurtenissen na balansdatum	32
B10	Overzicht verbonden partijen	32
B11	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	33

C Overige gegevens

C1	Controleverklaring	34
----	--------------------	----

A Bestuursverslag

A1 Algemene informatie en gevoerd beleid

1.1 Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid is de Stichting Christelijk Onderwijs de Roerganger in Enter opgericht op 11 september 1959 en gevestigd in Enter.

1.2 Omschrijving van de doelstelling (missie en visie)

De Roerganger is een basisschool die vanuit een Protestants Christelijke levensovertuiging er naar streeft de kinderen voor te bereiden op het leven en werken in de samenleving van morgen. De Christelijke identiteit is een geïntegreerd deel van het onderwijs op de Roerganger en is direct gerelateerd aan de kwaliteit van het onderwijs. De school legt hierover verantwoording af aan ouders en het bestuur. De uitwerking van de identiteit is verder terug te vinden in het schoolplan en de schoolgids.

De Roerganger is een ambitieuze éénpitter. Het is een inspirerende school, waar leerkrachten, kinderen en ouders respectvol met elkaar omgaan. De sfeer is open, laagdrempelig en vooral veilig. Er is zorg en positieve aandacht voor elkaar. De Roerganger gaat uit van de onderwijsbehoefte van het kind. Alles is erop gericht de kinderen zo goed mogelijk voor te bereiden op de toekomst in de samenleving.

1.3 Organisatiestructuur

De stichting heeft een bestuur dat uit 5 personen bestaat en op hoofdlijnen bestuurt. De taken en verantwoordelijkheden zijn tussen de bestuursleden verdeeld waarbij rekening is gehouden met het expertisegebied van de betreffende bestuurder.

Veel bestuurlijke zaken zijn gemandateerd aan de directeur, de heer M. van Zelm en vastgelegd in het directiestatuut. De directeur heeft daarnaast de dagelijkse bestuurlijke verantwoordelijkheid en zorgt voor ondersteuning en aansturing op het gebied van beleid, beheer en administratie.

De Commissie van Toezicht ziet toe op het functioneren van het bestuur en de directeur. De Commissie van Toezicht maakt geen onderdeel uit van het bestuur en bestaat uit een drietal personen.

In de jaarvergadering van de stichting legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde onderwijskundig en financieel beleid.

Daarnaast heeft de school een Medezeggenschapsraad. Deze overlegt 4 keer per jaar met de directie en minimaal 1 keer per jaar met het bestuur van de stichting.

1.4 Personeel

Het bestuur is werkgever van de directie, de leerkrachten en het overige personeel dat werkzaam is op de school. In het afgelopen kalenderjaar waren 14 personeelsleden in dienst voor in totaal gemiddeld 9,9 FTE. Onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling van het aantal personeelsleden en FTE's over de afgelopen schooljaren weer.

Schooljaar	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Aantal personeelsleden	12	11	12	12	12	13
Aantal parttimers <0,8 fte	9	8	9	9	9	9
Aantal fte's leidinggevende taken	1,5	1,5	1,5	1,6	1,0	1,0
Aantal fte's onderwijzend personeel	7,5	6,9	6,8	7,0	7,9	8,3
Totaal fte's	9	8,4	8,3	8,6	8,9	9,3

Goed en passend onderwijs staat of valt met de kwaliteit, de motivatie en betrokkenheid van het personeel. Het bestuur blijft investeren in haar personeel. Zo wordt de mogelijkheid geboden om opleidingen te volgen conform de functiemix en naar aanleiding van de wensen met betrekking tot de lerarenbeurs en persoonlijke ontwikkelplannen. Scholing zowel individueel als in teamverband maakt een belangrijk deel uit van de professionalisering en de continue kwaliteitsverbetering.

De directie voert voortgangsgesprekken met de teamleden. Daaraan voorafgaand zijn er klasbezoeken. In de gesprekken wordt ook gesproken over de invulling van duurzaamheid en professionalisering. Het ziekteverzuimcijfer ligt al jaren onder de 2%.

Beleid beheersing uitkering na ontslag

Het beleid van het bestuur van de Roerganger is erop gericht dat er bij ontslag wordt gewerkt volgens de voorschriften en regels van het VF-PF en het UWV.

Mocht er sprake zijn van een conflict dan is het streven om met bemiddeling en een eventuele vaststellingsovereenkomst te zorgen dat werkgever gevrijwaard wordt van toekomstige claims. Daarbij wordt de expertise van het ObT en het bestuur ingezet om toekomstige schade uit te sluiten.

1.5 Gevoerd onderwijsbeleid

In onderstaande tabel zijn de leerlingenaantallen van de afgelopen jaren alsmede de prognose per 1 oktober 2019 opgenomen.

						prognose	
1 oktober peiling	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
aantal leerlingen	162	156	156	160	166	163	165

De afgelopen jaren hebben wij de leerlingenaantallen zien groeien. Ondanks dat de school gevestigd is in een krimpregio, blijkt dat de Roerganger een positieve aantrekkingskracht heeft op jonge ouders die bewust voor de Roerganger kiezen. De prognose op lange termijn laat echter een lichte daling van het aantal leerlingen zien. Deze prognose is gebaseerd op de demografische ontwikkelingen zoals wij die voorzien.

1.6 Onderwijskundige zaken

In 2018 is de verdere implementatie ter hand genomen van Engels in de groep 1 t/m 8. Maar ook van de 'anti-pest-methode' KiVa.

Ook is het Handboek AVG (in samenwerking met andere schoolbesturen) geïntroduceerd. Ouders zijn over alle zaken rondom Privacy ingelicht.

De kindgesprekken zijn verder ingevoerd. Ook is er een traject gestart rondom visieontwikkeling. Als voorbereiding op de nieuwe schoolplanperiode. Daarbij is ook het bestuur betrokken.

1.6.a Verantwoording werkdrukgeden

In maart 2018 is met het team gesproken over werkdruk. Dat was ook een onderdeel van de wensen die er zijn wat betreft de toekomst van de school.

Daaruit zijn wensenlijstjes naar voren gekomen. En daaruit is een 'ranglijst' samengesteld. De punten die daarbij het hoogst scoorden waren:

- enkele klassen
- instroomgroep kleuters na 1 januari
- vakleerkracht
- professionalisering
- onderwijsassistent.

De knelpunten zijn benoemd en de volgende oplossingen zijn tot stand gekomen:

- in het schooljaar 2018 – 2019 kiezen we voor acht groepen
- dat betekent uitbreiding van de formatie met wtf. 0,5
- het benoemen van een onderwijsassistente voor de maanden mei, juni, juli. Speciaal om ingezet te worden in de groepen 1 en 2
- onderwijsassistente te benoemen vanaf 1 december 2018 gedurende de rest van het schooljaar
- en haar in te zetten door de hele school heen
- elke leerkracht heeft geregeld een 'kindvrije' middag. Daardoor heeft de vrijgeroosterde leerkracht tijd voor andere zaken
- de ICT-er heeft elke week een morgen beschikbaar voor zijn taken
- actief beleid gevoerd om leerkrachten scholing aan te bieden. En daarvan hebben meerdere teamleden al gebruik van gemaakt of zich aangemeld voor 2019.

Deze oplossingen hebben de volledige instemming van het team en ook de (P)MR. Verwoord in het formatieplan 2018-2019.

De school heeft een totaalbedrag ontvangen (voor het schooljaar 2018-2019) van € 24.888. Daarvan heeft 5/12 deel betrekking op het kalenderjaar 2018. En dat is een bedrag van € 10.370.

1.6.b Prestatiebox

Het geld dat de stichting heeft ontvangen in het kader van de Prestatiebox wordt gebruikt om de opbrengsten binnen de school te verhogen.

In 2018 is gekozen voor verdere profilering van onze school. Daarbij zijn er keuzes gemaakt voor de verdere professionalisering van teamleden en ook de aanschaf van bijbehorende producten.

In 2018 waren dat de volgende onderwerpen:

- op weg naar een VVTO-school: implementatie stappenplan (schoolbreed)
- cursus voor alle teamleden: "Classroom English"
- methode KiVa (schoolbreed)
- cursus om succesvol te kunnen werken met KiVa
- digitalisering: inzetten van Chromebooks
- scholing behorend bij het gebruik van de Chromebooks
- visie-ontwikkeling i.v.m. de toekomst van onze school

1.7 Maatschappelijke ontwikkelingen

Als schoolbestuur zijn wij ons bewust van het maatschappelijke speelveld waarin wij ons bevinden en de noodzaak om op verantwoorde wijze het onderwijs binnen de stichting inhoud te geven.

Actuele ontwikkelingen:

- **Cultuur**
Op school zijn twee ICC-ers (Interne Cultuur Coördinator) werkzaam. Zij geven vorm aan het cultuurbeleid van school. Ook houden zij contact met de andere ICC-ers binnen de gemeente Wierden. De gelden die de school hiervoor ontvangt (via de vergoeding Culturele Educatie) worden hierbij ingezet, maar ook neemt de school daarvoor jaarlijks een bedrag op in haar begroting.
- **Andere schooltijden**
We volgen de ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet. De behoefte aan veranderingen wordt (nog) niet gevoeld.
- **Passend Onderwijs**
Onze school is vertegenwoordigd bij het samenwerkingsverband 23.01. Op deze wijze wordt er organisatorisch invulling gegeven aan de wet Passend Onderwijs.

Binnen de school betekent Passend Onderwijs dat er voor elk kind een onderwijsaanbod is ongeacht achterstanden of beperkingen. Deze handelwijze sluit nauw aan bij de organisatie en de visie van het SWV met als thema: 'Aandacht voor verscheidenheid'.

- **Harmonisatie kinderopvang, peuterspeelzalen en onderwijs**
Als school onderhouden we contacten met de peuterspeelzalen van 't Kroontje en met Stichting "de Welle". Dit vindt plaats in het Voorschoolse Overleg.
- **Groei en krimp in het primair onderwijs**
Vooruitkijkend naar de komende tien jaar is de verwachting dat het aantal leerlingen in het basisonderwijs sterk daalt. Er is daarbij sprake van grote regionale maar ook plaatselijke verschillen. Voor onze regio wordt de komende jaren een daling van ca. 7% verwacht.

Voor SCO de Roerganger heeft het potentieel dalende leerlingenaantal een aantal mogelijke gevolgen:

- Vermindering van de lumpsum. Dit hangt samen met het feit dat de (personele en materiële) bekostiging in het onderwijs sterk afhankelijk is van het aantal leerlingen;
- Door de terugloop van leerlingen kan er geen nieuw personeel (meer) worden aangesteld, het personeelsbestand vergrijs;
- Gevolgen voor het onderwijsaanbod en de interne organisatie van de school. Door de terugloop van het aantal leerlingen is de school gedwongen om combinatiegroepen te vormen. De kwaliteit van het onderwijs komt hierdoor onder druk te staan.

1.8 Kwaliteit

Kwaliteitsbeleid is een belangrijk onderwerp binnen de Roerganger. Allereerst leggen we verantwoording af aan de overheid. Maar ook aan de ouders. Het registreren, analyseren en verbeteren van de leeropbrengsten staan hierin centraal. ParnasSys wordt in dit kader gebruikt als registratie-instrument. Naast de resultaten van de methodetoetsen zijn ook de resultaten van de CITO-toetsen hierin zichtbaar. Deze vormen de basis voor het opstellen van de groepsplannen. Deze

worden twee keer per jaar geactualiseerd en geëvalueerd. Daarnaast worden de toetsgegevens ook zichtbaar gemaakt in het digitale schoolbord.

De kwaliteit op school is volgens de inspectie voldoende en komt overeen met datgene wat op grond van de leerlingpopulatie mag worden verwacht. De school valt in het zogenaamde basisarrangement.

In 2018 was het resultaat van de CITO-Eindtoets 536,7. Het landelijk gemiddelde was 534,9.

Een belangrijk document vormt het Strategisch Beleidsplan 2015-2019. Het Plan dat in 2015 is opgesteld en vastgesteld, geeft richting aan de school.

1.9 Bestuursbetrokkenheid – Code Goed Bestuur

Binnen de stichting bestuurt het bestuur samen met de daartoe gemandateerde directie, de school.

Drie toezichthouders zien, als lid van de Commissie van Intern Toezicht, toe op het functioneren van het bestuur, de kwaliteit van de organisatie en het onderwijs, de inzet van middelen en formatie. De Commissie van Intern Toezicht maakt geen deel uit van het bestuur.

De Commissie van Intern Toezicht heeft alle belangrijke bestuursdocumenten ter beschikking en vergadert twee keer per jaar met het bestuur. In de eerste (uitgestelde) vergadering is o.a. de begroting 2018 besproken en goedgekeurd. In de tweede vergadering is onder andere de jaarrekening 2017 behandeld.

A2 Financiële informatie

2.1 Gevoerd financieel beleid

De verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele als materiële kosten liggen volledig bij het schoolbestuur. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie, evenals een goed werkende Planning & Control van groot belang.

Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, gezonde financiële basis voor de toekomst van de school.

Aangezien de rijksbijdrage per leerling de grootste inkomstenfactor in de exploitatie is, wordt de ontwikkeling op dit vlak nauwlettend in de gaten gehouden en indien nodig en mogelijk worden de kosten navenant aangepast. Verplichtingen welke deze flexibiliteit aantasten zullen dan ook alleen worden aangegaan wanneer het bevoegd gezag deze volledig kan overzien en natuurlijk binnen de mogelijkheden die de wetgever hiervoor geeft. In dit kader dienen ook de financiële consequenties van de functiedifferentiatie nog even vermeld te worden daar deze niet geheel in te schatten zijn.

De stichting beschikt over, naar het oordeel van het bevoegd gezag, een aanzienlijk te noemen vermogen. Hoofdbeleidsdoelstelling ter zake van dit vermogen is kortweg het behoud daarvan ter beheersing van potentiële risico's.

2.2 Analyse financieel resultaat

In dit hoofdstuk worden de balans, exploitatie, kengetallen en risicoanalyse over het boekjaar 2018 gepresenteerd en afgezet tegen de begroting 2018 en de realisatie van 2017.

Een slechte financiële positie zou uitgangspunten in de weg kunnen staan. Een te sterke toename van de financiële reserves (een te goede financiële positie) kan er echter weer toe leiden dat het gevoel wordt versterkt dat de stichting te weinig middelen inzet ten gunste van het onderwijs.

2.2.1 Balans en kengetallen

Balans

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	118.720	93.330	Eigen vermogen	697.790	662.530
Vorderingen	78.870	66.630	Voorzieningen	8.570	6.710
Liquide middelen	592.320	592.250	Kortlopende schulden	83.550	82.970
Totaal activa	789.910	752.210	Totaal passiva	789.910	752.210

Kengetallen als solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit (en weerstandsvermogen) geven mede inzicht in de continuïteit van de organisatie en zijn ook van belang wanneer het schoolbestuur plannen heeft om forse investeringen te doen. Deze kengetallen zijn 'slechts' een momentopname, berekend naar de in de jaarrekening vastgelegde situatie per 31 december.

Niet het statische beeld van een kengetal, maar vooral de trendmatige ontwikkeling van de gezamenlijke kengetallen over meerdere jaren is essentieel. Het Ministerie heeft naar aanleiding van de resultaten van de Commissie Don reeds enkele streefwaarden geformuleerd. Deze zijn bij het beoordelen van de waarden mede als leidraad genomen en derhalve heeft SCO de Roerganger besloten om geen eigen streefwaarden te bepalen.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de instelling op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (liquide middelen en vorderingen) en de kortlopende schulden.

Kengetal 2018:	8,03
Kengetal 2017:	7,94
Kengetal 2016:	7,22
Kengetal 2015:	9,06

De liquiditeitsratio geeft aan dat in 2018 8,03 keer kon worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit het crediteurensaldo, nog te betalen (salaris)posten en de overlopende passiva. SCO de Roerganger had op 31 december 2018 de beschikking over € 592.320 aan liquide middelen. Het Ministerie geeft als grenzen voor de liquiditeit 0,5 en 1,5 aan, wat betekent dat de stichting zich daar ruim boven bevindt.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. Ze geeft ook aan in hoeverre de instelling op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: Eigen vermogen (exclusief voorzieningen) gedeeld door het totale vermogen (balanstotaal).

Kengetal 2018:	88%
Kengetal 2017:	88%
Kengetal 2016:	87%
Kengetal 2015:	90%

De solvabiliteitsratio geeft aan dat 88% van het totale vermogen uit eigen vermogen (reserves) bestond. Dat houdt in dat 12% van het totale vermogen gefinancierd werd met vreemd vermogen.

Aan de door het Ministerie vastgestelde ondergrens van 20% voor de solvabiliteit wordt hiermee ruimschoots voldaan.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten. Definitie: Resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door de totale baten.

Kengetal 2018:	4%
Kengetal 2017:	4%
Kengetal 2016:	8%
Kengetal 2015:	11%

De rentabiliteit geeft aan hoeveel procent van de omzet als resultaat wordt behaald. Op een omzet van € 899.670 heeft de stichting een positief resultaat van € 35.260 behaald.

Dit positieve resultaat was 4% van de omzet. Anders geformuleerd betekent dit dat 96% van de omzet direct is besteed aan de doelen van de organisatie, oftewel het verzorgen van goed onderwijs.

De ondergrens en bovengrens van het ministerie zijn 0% en 5%. Met een rentabiliteit van 4% scoort de stichting dus binnen normen vanuit het Ministerie.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft een beeld, hoe solide de financiële positie van de SCO de Roerganger is. Het weerstandvermogen geeft daarmee inzicht om niet voorziene financiële tegenvallers (risico's) in het begrotingsjaar op te vangen met de hiervoor gereserveerde financiële middelen (weerstandscapaciteit). Het weerstandvermogen van de stichting bedraagt over 2018 66%. Volgens de normen van het primair onderwijs is dit ruim voldoende om financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetal 2018:	66%
Kengetal 2017:	69%
Kengetal 2016:	68%
Kengetal 2015:	62%

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft weer welk deel van de totale lasten is besteed voor huisvesting inclusief afschrijvingen voor gebouwen en terreinen.

Kengetal 2018:	5%
Kengetal 2017:	5%
Kengetal 2016:	6%
Kengetal 2015:	6%

Er wordt voor het primair onderwijs een signaleringsgrens van groter dan 10% gehanteerd. SCO de Roerganger blijft hier ruim onder.

2.2.2 Investerings

Inventaris van € 1.000 en ICT en onderwijsmethoden van € 500 of meer worden geactiveerd, wat met zich meebrengt dat de jaarlijkse afschrijvingsbedragen in de exploitatie worden opgenomen. Aanschaffingen beneden dit bedrag worden rechtstreeks in de exploitatierekening verantwoord.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

- (Kantoor)meubilair 15 en 20 jaar
- Inventaris en apparatuur 3, 4, 7 en 10 jaar
- Onderwijsmethoden 9 jaar

De waarde van de materiële vaste activa is gedurende het kalenderjaar 2018 gestegen met € 25.410 tot een totaalbedrag van € 118.720. Deze stijging werd veroorzaakt doordat de investeringen in ICT en onderwijsmethoden in 2018 hoger waren dan de afschrijvingen over dezelfde periode.

Investeringsoverzicht	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil Realisatie- begroting	Realisatie 2017	Vershil 2018-2017
	€	€	€	€	€
Schoolmeubilair	1.800	3.500	-1.700	2.350	-550
ICT	36.090	16.100	19.990	13.800	22.290
Onderwijsmethoden	16.800	17.000	-200	1.820	14.980
Totaal investeringen	54.690	36.600	18.090	17.970	36.720

2.2.3 Eigen vermogen

Het eigen vermogen van SCO de Roerganger is van € 662.530 op 31 december 2017 gestegen naar € 697.790 per 31 december 2018 als gevolg van een positief exploitatieresultaat van € 35.260 in 2018.

2.2.4 Voorzieningen

Voorziening jubilea

De stand van de voorziening jubilea is op 31 december 2018 aangepast op basis van een rekenmodel voor jubileumuitkeringen bij een 25- of 40-jarig ambtsjubileum. De hoogte van de voorziening is hierdoor gestegen naar € 8.570 per 31 december 2018.

2.2.5 Exploitatie en toelichting

Het positieve resultaat over het kalenderjaar 2018 bedraagt € 35.260, terwijl er een resultaat van € 8.030 was begroot. Hierna wordt ingegaan op de verschillen en worden deze verklaard. Ter vergelijking is ook de realisatie over 2017 weergegeven.

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Vershil realisatie-beg €	Realisatie 2017 €	Vershil real '18-real'17 €
Baten					
Rijksbijdragen OC&W	882.750	817.990	64.760	821.330	61.420
Overige baten	16.790	3.060	13.730	13.780	3.010
Totaal baten	899.540	821.050	78.490	835.110	64.430
Lasten					
Personeelslasten	705.900	651.590	54.310	663.250	42.650
Afschrijvingen	29.270	29.760	-490	24.680	4.590
Huisvestingslasten	44.370	66.290	-21.920	38.290	6.080
Overige lasten	84.450	65.480	18.970	74.280	10.170
Totaal lasten	863.990	813.120	50.870	800.500	63.490
Saldo baten minus lasten	35.550	7.930	27.620	34.610	940
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	130	600	-470	340	-210
Financiële lasten	420	500	-80	310	110
Saldo financiële baten en lasten	-290	100	-390	30	-320
Exploitatieresultaat	35.260	8.030	27.230	34.640	620

Baten

Rijksbijdragen OC&W

De gerealiseerde Rijksbijdragen OCW zijn € 64.760 hoger dan begroot. De oorzaken hiervan zijn:

- personele vergoeding regulier (indexatie bekostiging lumpsum), € 38.000
De indexatie, die achteraf wordt vastgesteld op basis van de ontwikkeling van de loonkosten en werkgeverslasten in de marktsector, is hoog uitgevallen vanwege de loonsverhoging met terug-

werkende kracht.

- personeels- en arbeidsmarktbeleid (p&a), € 17.500 ten gevolge van indexatie en de nieuwe werkdrukmiddelen vanaf augustus 2018 ter grootte van € 10.400
- prestatiebox, € 1.800 ten gevolge van verhoging per 1-8-2018
- zorgmiddelen samenwerkingsverband, € 7.200

Aan overige baten is € 13.730 meer ontvangen dan begroot. Er is een bonus van € 3.500 ontvangen van het Vervangingsfonds vanwege het lage ziekteverzuim. Daarnaast is een voorzichtigheidshalve opgenomen schuld van € 10.000 uit 2012 aan het UWV vrijgevallen in de exploitatie.

Lasten

Personele lasten

De totale personele lasten zijn € 54.310 hoger uitgevallen dan begroot.

De reguliere personeelslasten (formatie) vielen € 59.300 hoger uit. Dit is inclusief de loonsverhoging en de inzet in het kader van de werkdrukmiddelen.

De overige personeelslasten zijn € 5.000 lager uitgevallen dan begroot. Met name de posten inhuur zorg en uitbesteding veroorzaken dit positieve verschil.

Afschrijvingen

De totale afschrijvingen liggen in 2018 in lijn met de begroting.

Huisvestingslasten

Aan huisvestingslasten is in 2018 € 21.920 minder uitgegeven dan begroot. Het groot onderhoud heeft een positief resultaat veroorzaakt van € 20.500. Groot onderhoud is begroot tegen de rijksvergoeding. Het resultaat wordt ten gunste van de bestemmingsreserve onderhoud geboekt. De overige huisvestingslasten wijken nauwelijks af van de begrotingsbedragen.

Overige lasten

De totale overige lasten zijn € 18.970 hoger uitgekomen dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de posten verbruiksmateriaal onderwijs (€ 7.400) en ICT (€ 3.700). Daarnaast zijn de overige beheerslasten € 4.300 en de accountantskosten € 2.400 hoger uitgevallen dan begroot.

Financiële baten

Vanwege de nog steeds dalende rentestand is het saldo financiële baten en lasten € 390 lager uitgevallen dan begroot over 2018.

2.2.6 Treasury verslag

De stichting heeft haar treasurystatuut opnieuw vastgesteld om te voldoen aan de gewijzigde wet- en regelgeving. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen in overeenstemming met hun bestemming worden besteed.

De stichting beschikt per 31-12-2018 over een liquiditeit van € 592.320. Hiervan staat € 453.950 op spaarrekeningen bij de Rabobank en de Regiobank. Over 2018 is € 130 aan rentebaten ontvangen.

A3 Overige informatievereisten

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Als schoolbestuur zijn we ons continu bewust van het maatschappelijke speelveld waarin wij ons bevinden en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen de stichting inhoud te geven. Dit onderwerp maakt tevens onderdeel uit van de dialoog die wij met andere betrokken partijen voeren.

Horizontale verantwoording

De stichting is aangesloten bij het Samenwerkingsverband 23.01 PO Twente Noord. De dialoog met dit samenwerkingsverband wordt met gevoerd door de directeur de heer M. van Zelm. Het beleid van de stichting betreffende het samenwerkingsverband is met name gericht op het begeleiden van zorgleerlingen op school en het afstemmen van het werk van de intern begeleider met collega's in het samenwerkingsverband.

Toekomstparagraaf

De toekomst betreffende ontwikkelingen van de leerlingenaantallen is redelijk stabiel. Ondanks de gezonde financiële positie van de stichting, vindt het bestuur dat het voor de toekomst noodzakelijk is door te gaan met 6 ã 7 groepen overeenkomend met de rijksvergoeding. Er wordt extra aandacht besteed aan teamscholing en training om de deskundigheid te bevorderen.

Klachtenregeling

De Roerganger kent een interne en externe klachtenregeling (zie ook www.bsderoerganger.nl of in de schoolgids (pagina 33).

De klachten die wij registreren kunnen verschillend van aard zijn. In het jaarverslag wordt ook inzicht gegeven in de klachten die via de klachtenregeling door of over de ouderraad in 2018 zijn ingediend. In het geval van klachten, wordt aangegeven hoe deze afgehandeld zijn.

Klachten in 2018

Klachten intern/extern over de Roerganger

- Er zijn in het jaar 2018 geen officiële, mondelinge of schriftelijke klachten door ouders bij de Roerganger ingediend.
- Bij de externe landelijke klachtencommissie zijn in het jaar 2018 geen klachten aangaande de Roerganger binnengekomen dan wel behandeld.

Aard en opvolging van de klachten

Dat er geen gebruik is gemaakt van de interne en de externe klachtenregeling voor de Roerganger en voor en door de oudercommissie van de Roerganger in 2018, is met de ouderraad van de Roerganger besproken.

Huisvesting

Het schoolgebouw is in goede staat en conform het meerjarenonderhoudsplan wordt op gezette tijden onderhoud uitgevoerd.

Het buitenonderhoud en de schoonmaak van het schoolgebouw is goed georganiseerd. Kleine reparaties en aanpassingen worden uitgevoerd door vrijwilligers. Periodiek wordt de technische installatie gekeurd.

A4 Continuïteitsparagraaf

4.1 Algemeen

In de brief van 20 december 2013 geeft de minister van OC&W aan dat de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) is uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname in het jaarverslag van de zogeheten Continuïteitsparagraaf.

4.2 Kengetallen

	2018	2019*	2020*	2021*
Personele bezetting				
- Directie	1,00	1,00	1,00	1,00
- OP	8,86	8,75	8,83	8,86
- OOP	0,00	0,29	0,00	0,00
Totaal	9,86	10,04	9,83	9,86
Leerlingentelling per 1 oktober	166	163	165	161

** Prognoses*

De jaren 2019 tot en met 2021 betreffen geprognosticeerde aantallen die door de directeur zijn opgesteld en als uitgangspunt dienen voor de te ontvangen gelden vanuit het Rijk in de meerjarenbegroting.

4.3 Meerjarenbegroting (inclusief balans)

Balans

Activa	2018	2019	2020	2021	2022
Vaste activa					
- Materiële vaste activa	118.720	102.200	81.270	62.080	58.370
Totaal vaste activa	118.720	102.200	81.270	62.080	58.370
Vlottende activa					
- Vorderingen	78.870	79.700	79.650	79.930	79.760
- Liquide middelen	592.320	598.030	597.170	593.220	565.620
Totaal vlottende activa	671.190	677.730	676.820	673.150	645.380
Totaal activa	789.910	779.930	758.090	735.230	703.750
Passiva					
Eigen vermogen (na resultaatbestemming)					
- Algemene reserve	464.680	323.180	302.400	279.390	247.920
- Bestemmingsreserve privaat	233.110	233.110	233.110	233.110	233.110
Totaal eigen vermogen	697.790	556.290	535.510	512.500	481.030
Voorzieningen					
- Personeelsvoorzieningen	8.570	8.730	8.540	8.570	8.570
- Overige voorzieningen	-	130.000	130.000	130.000	130.000
Totaal voorzieningen	8.570	138.730	138.540	138.570	138.570
Kortlopende schulden					
- Crediteuren	9.230	9.860	9.860	9.860	9.850
- Belastingen en premies soc.verz.	31.160	31.740	31.050	31.140	31.140
- Schulden terzake pensioenen	8.210	8.360	8.180	8.210	8.210
- Overige kortlopende schulden	13.030	13.030	13.030	13.030	13.030
- Overlopende passiva	21.920	21.920	21.920	21.920	21.920
Totaal kortlopende schulden	83.550	84.910	84.040	84.160	84.150
Totaal passiva	789.910	779.930	758.090	735.230	703.750

De ontwikkeling van de materiële vaste activa is gebaseerd op de voorgenomen investeringen alsmede de daaruit voortvloeiende afschrijvingslasten zoals opgenomen in de goedgekeurde meerjarenbegroting 2019-2022. De vorderingen zullen naar verwachting de komende jaren een redelijk constant beeld geven. De vordering op het ministerie OCW is het gevolg van het betaalritme dat niet evenredig met het baten- en lastenstelsel loopt. Deze vordering zal fluctueren met de ontwikkeling van het aantal leerlingen, dat bepalend is voor de hoogte van de rijksvergoeding.

De ontwikkeling van het eigen vermogen is het gevolg van de hierna gepresenteerde exploitatieresultaten van de komende jaren. Per 1 januari 2019 wordt via een stelselwijziging een voorziening onderhoud gevormd door een onttrekking aan de algemene reserve. Het nog vast te

stellen meerjaren onderhoudsplan bepaalt de hoogte van deze onttrekking. Voorlopig is uitgegaan van € 130.000. De verwachting is dat het private vermogen gelijk blijft.

De voorziening jubilea zal ongeveer gelijk blijven. Hierbij is uitgegaan van het aantal FTE's uit de meerjarenbegroting.

Datzelfde geldt voor de belastingen, de schulden terzake pensioenen en de overlopende passiva (opgebouwde vakantiegelden). Ook de overige kortlopende schulden zullen naar verwachting een redelijk stabiel beeld vertonen.

Bovenstaande zal vervolgens leiden tot het verloop van de post liquide middelen, die als sluitpost fungeert.

Raming van baten en lasten

Baten	2018	2019	2020	2021	2022
Rijksbijdragen	882.750	900.790	899.700	905.850	902.050
Overige baten	16.790	950	950	950	950
Totale baten	899.540	901.740	900.650	906.800	903.000
Lasten					
Personeelslasten	705.900	748.370	757.650	769.770	778.920
Afschrijvingen	29.270	27.020	25.930	22.190	17.710
Huisvestingslasten	44.370	68.150	68.150	68.150	68.150
Overige lasten	84.450	69.400	69.400	69.400	69.390
Totaal lasten	863.990	912.940	921.130	929.510	934.170
Saldo baten en lasten	35.550	-11.200	-20.480	-22.710	-31.170
Saldo financiële bedrijfsvoering	-290	-300	-300	-300	-300
Totaal resultaat	35.260	-11.500	-20.780	-23.010	-31.470

De leerlingenprognose is in de meerjarenbegroting verwerkt en zorgt voor de weergegeven te ontvangen rijksbijdragen. De overige baten in 2018 zijn grotendeels van incidentele aard geweest. Op basis van de kennis van nu zijn de gemeentelijke bijdragen en de overige baten vanaf 2019 gelijk gehouden.

De personeelslasten zijn in de begroting doorgetrokken op basis van de ingeschatte grootte van het personeelsbestand op 1 augustus 2019. De stijging van deze loonkosten wordt veroorzaakt door de jaarlijkse periodieken van werknemers, die nog niet het eind van hun schaal hebben bereikt.

De meerjareninvesteringsplannen zijn ook opgenomen in de meerjarenbegroting en leiden tot de weergegeven afschrijvingslasten de komende jaren. De huisvestingslasten zijn gelijk gehouden. Dit geldt ook voor de overige lasten. Er is een inschatting gemaakt van de dotatie aan de nieuwe onderhoudsvoorziening.

In de meerjarenbegroting is uitgegaan van gelijkblijvende rentebaten, die vanwege de lage rentestand lager uitvallen dan de financiële lasten.

A5 Gegevensset

A1 Personele bezetting en leerlingenaantallen

Wij verwachten geen grote verandering in de formatieomvang. In tegenstelling tot de landelijke trend is de Roerganger de laatste jaren licht gegroeid.

A2 De meerjarenbegroting

Het bestuur verwacht geen belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de financieringsstructuur. Het beleid is er op gericht de vermogenspositie te bewaken ter dekking van gesignaleerde potentiële risico's en als buffer voor onvoorziene risico's. Er behoeft geen vermogen aangetrokken te worden en dit wordt ook niet binnen afzienbare termijn verwacht.

De mutaties van reserves, fondsen en voorzieningen zijn allen opgenomen in de meerjarenbegroting. Niet gebruikte gealloceerde middelen zullen voor het betreffende doel in de bestemmingsreserve worden geplaatst.

B Overige rapportages

B1 Rapportage risicobeheersingssysteem

De stichting heeft geen intern risicobeheersingssysteem ingericht. In het Strategisch Beleidsplan is een risicoanalyse opgenomen. In de praktijk komt het er op neer dat bestuur en directie middels verschillende tools, zoals kwaliteitszorgafspraken, jaarplanning en managementstatuut, de vinger aan de pols houden. Op financieel gebied bewaakt het bestuur de gemaakte afspraken aan de hand van periodieke rapportages van ObT.

Het belangrijkste risico is het behouden van de kwaliteit van het personeel. Door onrustige bewegingen binnen het onderwijs is het bedreigend voor onze stichting dat personeel de Roerganger gaat verlaten. Ook de hoeveelheid duo-banen is een punt van zorg en zal ook nader bekeken gaan worden.

Een ander risico betreft het op peil houden van de bestuurskracht. De stichting is zich zeer bewust van haar kwetsbaarheid als éénpitter en er zal, waar mogelijk, met andere besturen worden samengewerkt op deelgebieden.

B2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Een belangrijk risico voor de komende jaren is het beleid van de gemeente Wierden, dat het buitenonderhoud van het schoolgebouw heeft overgedragen aan de stichting. Het bevoegd gezag heeft in 2014 professioneel onderzoek laten uitvoeren teneinde een nulmeting en begroting voor de komende jaren te hebben met betrekking tot deze verantwoording.

Daarnaast is de verwachting van een dalend aantal leerlingen een aandachtspunt en potentieel risico, hier wordt op verschillende fronten gewerkt aan de beperking van dit risico. Denk hierbij aan het flexibel houden van kosten en actieve werving van nieuwe leerlingen.

Tenslotte zijn de nieuwe cao en regelgeving met betrekking tot tijdelijk personeel potentiële risico's die onze aandacht hebben, zowel bij de Roerganger alsmede in de samenwerkingsverbanden waarin zij zich begeeft.

B3 Rapportage van toezichthoudend orgaan

Zoals ook aangegeven in paragraaf 1.9 wordt het bestuur door de Commissie van Intern Toezicht minstens 2 maal per jaar bevraagd op haar beleid en genomen stappen. Daarnaast worden structureel door de Commissie en het Bestuur gezamenlijk de jaarrekening en (meerjaren-) begroting doorgenomen. Dit kan tijdens genoemde overleggen, maar ook daarbuiten plaatsvinden.

Het bestuur biedt continu haar besluiten en bestuursverslagen aan de commissie aan. Zo voorkomen we een informatie achterstand.

SCO de Roerganger werkt volgens de leidraad 'Code Goed Bestuur in het primair onderwijs' van de PO-Raad. Het bevoegd gezag kent daardoor de functiescheiding tussen intern toezicht en uitvoerend bestuur. De Commissie van Intern Toezicht houdt toezicht op de wijze waarop de uitvoerende bestuurders hun taken en bevoegdheden uitvoeren. De Commissie ziet ook onder andere toe op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de rijksmiddelen. Hiervoor is een toezichtskader opgesteld.

De Commissie van Intern Toezicht heeft in 2018 invulling gegeven aan haar wettelijke taken en geconstateerd dat de rijksmiddelen rechtmatig en doelmatig zijn besteed.

In 2018 zijn de onderstaande items tijdens de 2 vergaderingen besproken:

- De ontwikkelingen in 't Waarf overleg en het standpunt van de Roerganger ten aanzien van één nieuw te realiseren gezamenlijk schoolgebouw voor basisonderwijs in Enter. De Roerganger deelt niet de toekomstvisie van de andere basisscholen ten aanzien van een gezamenlijk onderkomen. De CvIT en MR zijn geïnformeerd over de afronding van het proces en steunen het besluit.
- Het proces is intern geëvalueerd voor de volledigheid. Terugblikkend op 2017 en de buitengewone tijdsinvestering die elk bestuurslid heeft gedaan, is in overleg met de CvIT besloten een eenmalige vrijwilligersvergoeding van € 1500,- per persoon uit te keren. Het was ook een bijzonder en tijdrovend proces.
- Goedkeuring en vaststelling van de begroting en de investeringsruimte 2018
- Het document Toezichtskader CvIT De Roerganger is vastgesteld.
- Rooster van aftreden CvIT
- Jaarrekening 2017
- Plan van aanpak Roerganger 2020. De voorbereidingen op het jubileumjaar lopen en worden toegelicht door het bestuur.
- Instroom nieuwe leerlingen en ontwikkelingen m.b.t. het personeel.

A6 Instellingsgegevens

Algemene gegevens

Bestuursnummer : 99711
Naam instelling : Stichting Christelijk Onderwijs de Roerganger

Adres : Voormors 2
Postcode : 7468 HA
Plaats : Enter
Telefoon : 0547-381968
E-mailadres : contact@bsderoerganger.nl

Contactpersoon : de heer R.G.R. Frazer
Telefoon : 06-27740892
E-mailadres : rfrazer@materieeldienst.nl

BRIN-nummer

08CX : De Roerganger

Stichting Christelijk Onderwijs de Roerganger

Jaarrekening 2018

B Jaarrekening 2018

B1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Activiteiten

Stichting Christelijk Onderwijs de Roerganger voert het bevoegd gezag over één school voor basisonderwijs.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van SCO de Roerganger en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2017 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2018 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. De gehanteerde activeringsgrens bedraagt € 500.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Categorie	Termijn
Meubilair	20 jaar
Meubilair	15 jaar
Computerapparatuur	10 jaar
Computerapparatuur	7 jaar
Computerapparatuur	4 jaar
Computerapparatuur	3 jaar
Leer- en hulpmiddelen	9 jaar

Onderhoudskosten worden rechtstreeks verantwoord in de staat van baten en lasten.

Investeringsubsidies

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in het exploitatieoverzicht. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene Reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn opgenomen de reserves die bedoeld zijn voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden, waarbij om die reden door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht. De gehanteerde bestemmingsreserve bij SCO de Roerganger betreft:

De reserve privaat, waaronder alle private gelden vallen. Deze reserve bedraagt per balansdatum € 233.110.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea voor personeelsleden.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans en gemiddelde salarisstijging. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht. Bij het contant maken is een rente van 1% als disconteringsvoet gehanteerd.

Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieoverzicht

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in het exploitatieoverzicht verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2018 en 2017 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2017 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 101,5%. De beleidsdekkingsgraad eind 2018 is 103,8%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangen en betaalde interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

B2 Balans per 31 december 2018

(na bestemming van het resultaat over 2018)

1	Activa	31-12-2018	31-12-2017
	Vaste activa		
<u>1.2</u>	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.2	Inventaris en apparatuur	76.450	60.730
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	42.300	32.600
1.2	Materiële vaste activa	118.750	93.330
	Totaal vaste activa	118.750	93.330
	Vlottende activa		
<u>1.5</u>	<u>Vorderingen</u>		
1.5.2	Ministerie OCW	40.500	39.820
1.5.7	Overige vorderingen	24.590	21.830
1.5.8	Overlopende activa	13.750	4.980
1.5	Vorderingen	78.840	66.630
<u>1.7</u>	<u>Liquide middelen</u>		
1.7.2	Banken	592.320	592.250
1.7	Liquide middelen	592.320	592.250
	Totaal vlottende activa	671.160	658.880
	Totaal activa	789.910	752.210
2	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
<u>2.1</u>	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Algemene Reserve	464.680	298.670
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	-	130.880
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	233.110	232.980
2.1	Eigen vermogen	697.790	662.530
<u>2.2</u>	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	8.570	6.710
2.2	Voorzieningen	8.570	6.710
<u>2.4</u>	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.2	Vooruitontvangen gelden	-	2.110
2.4.3	Crediteuren	9.230	5.900
2.4.7	Belastingen en premies soc.verz.	31.160	27.870
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	8.210	7.580
2.4.9	Overige kortlopende schulden	13.030	21.090
2.4.10	Overlopende passiva	21.920	18.420
2.4	Kortlopende schulden	83.550	82.970
	Totaal passiva	789.910	752.210

B3 Exploitatieoverzicht 2018

3	Baten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1	Rijksbijdragen OCW	882.750	817.990	821.330
3.5	Overige baten	16.790	3.060	13.780
	Totaal baten	899.540	821.050	835.110
4	Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1	Personeelslasten	705.900	651.590	663.250
4.2	Afschrijvingen	29.270	29.760	24.680
4.3	Huisvestingslasten	44.370	66.290	38.290
4.4	Overige lasten	84.450	65.480	74.280
	Totaal lasten	863.990	813.120	800.500
	Saldo baten en lasten	35.550	7.930	34.610
5	Financiële baten en lasten			
5.1	Financiële baten	130	600	340
5.5	Financiële lasten	420	500	310
	Saldo financiële baten en lasten	290-	100	30
	Totaal resultaat	35.260	8.030	34.640

B4 Kasstroomoverzicht over 2018

Kasstroomoverzicht over 2018		Ref.	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten			35.550	34.610
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	4.2		29.270	24.680
- Mutaties voorzieningen	2.2		1.860	740
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen (-/-)	1.5		12.210-	12.770-
- Kortlopende schulden	2.4		580	5.710-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties			55.050	41.550
- Ontvangen interest	5.1		130	340
- Betaalde interest (-/-)	5.5		420	310
			290-	30
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			54.760	41.580
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investerings materiële vaste activa (-/-)	1.2		54.690-	35.810-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			54.690-	35.810-
Mutatie liquide middelen			70	5.770
Beginstand liquide middelen	1.7		592.250	586.480
Mutatie liquide middelen	1.7		70	5.770
Eindstand liquide middelen			592.320	592.250

B5 Toelichting op de balans per 31 december 2018

1.2 Activa	1.2.2	1.2.2.2	1.2.2.4	1.2.3	1.2.3.2	Totaal
1.2 Materiële vaste activa	Inventaris en apparatuur	School-meubilair	ICT	Andere vaste bedr.middelen	Leer- en hulpmiddelen	
Aanschafprijs	176.100	76.940	99.160	68.410	68.410	244.510
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	115.370	62.750	52.620	35.810	35.810	151.180
Stand per 1 januari 2018	60.730	14.190	46.540	32.600	32.600	93.330
Mutaties 2018						
Investeringen	37.890	1.800	36.090	16.800	16.800	54.690
Afschrijvingen	22.170	2.120	20.050	7.100	7.100	29.270
Saldo	15.720	320-	16.040	9.700	9.700	25.420
Aanschafprijs	213.990	78.740	135.250	85.210	85.210	299.200
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	137.540	64.870	72.670	42.910	42.910	180.450
Stand per 31 december 2018	76.450	13.870	62.580	42.300	42.300	118.750

1.5	Vlottende activa	31-12-2018	31-12-2017
1.5	Vorderingen		
	Te vorderen personele bekostiging	41.640	37.670
	Te vorderen prestatiebox	1.140-	2.150
1.5.2	Ministerie van OCW	40.500	39.820
1.5.7	Overige vorderingen	24.620	21.830
	Overlopende activa	7.870	-
	Vooruitbetaalde kosten	5.790	4.850
	Verstrekke voorschotten	90	130
1.5.8	Overlopende activa	13.750	4.980
	Totaal vorderingen	78.870	66.630

Geen van de vorderingen per einde 2018 en 2017 heeft of had een looptijd langer dan een jaar.

1.7	Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
1.7	Liquide middelen		
1.7.2	Banken	592.320	592.250
	Totaal liquide middelen	592.320	592.250

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderwijsinstelling.

2.1	Passiva	Mutaties 2018		
		Saldo 1-1-2018	Bestemming resultaat	Stand per 31-12-2018
2.1	Eigen vermogen			
2.1.1	Algemene Reserve	298.670	35.130	130.880
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	130.880	-	130.880-
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	232.980	130	-
	Totaal eigen vermogen	662.530	35.260	-
				697.790

2.2	Voorzieningen	Stand per 1-1-2018	Mutaties 2018			Stand per 31-12-2018
			Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	
2.2.1	Personeelsvoorzieningen					
	Voorziening jubilea	6.710	1.860	-		8.570
	Totaal voorzieningen	6.710	1.860	-	-	8.570

		Onderverdeling saldo per 31-12-2018		Stand per 31-12-2018
		< 1 jaar	> 1 jaar	
2.2.1	Personeelsvoorzieningen			
	Voorziening jubilea	690	7.880	8.570
	Totaal	690	7.880	8.570

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
2.4.2	Vooruitontvangen bedragen	-	2.110
2.4.3	Crediteuren	9.230	5.900
	Afdr. / inh. loonheffing	26.670	24.670
	Afdr. / inh. Participatiefonds	2.040	1.400
	Afdr. / inh. Vervangingsfonds	2.450	1.800
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	31.160	27.870
	Afdr. / inh. ABP	6.930	6.330
	Afdr. / inh. FPU	1.110	1.050
	Afdr. / inh. IP/BW	170	200
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	8.210	7.580
	Overige kortlopende schulden	12.920	21.090
	Netto salarissen	110	-
2.4.9	Overige kortlopende schulden	13.030	21.090
	Te betalen vakantie-uitkering	21.920	18.420
2.4.10	Overlopende passiva	21.920	18.420
	Totaal kortlopende schulden	83.550	82.970

De kortlopende schulden hebben per einde 2018 en 2017 een looptijd korter dan een jaar.

B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijken rechten (actief)

Financiële verplichting

Er is sprake van een huurovereenkomst inzake een kopieermachine. De hieruit voortvloeiende jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 5.265 (inclusief btw). De expiratiedatum van het contract is 31-10-2022.

Duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over de duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De CAO-regelingen betreffende de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Uit inventarisatie blijkt dat er geen medewerkers gebruik gaan maken van sparen met betrekking tot duurzame inzetbaarheid.

B7 Toelichting op de exploitatierekening over 2018

3	Baten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1	Rijksbijdragen OCW			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	845.940	788.420	786.010
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	36.810	29.570	35.320
	Totaal	882.750	817.990	821.330
	<i>Specificatie</i>			
<u>3.1.1</u>	<u>Rijksbijdragen OCW</u>			
	Rijksbijdragen personeel OCW	695.730	639.550	643.460
	Rijksbijdragen materieel OCW	150.210	148.870	142.550
	Totaal	845.940	788.420	786.010
3.5	Overige baten			
3.5.4	Sponsoring	-	-	5.000
3.5.6	Overige	16.790	3.060	8.780
	Totaal	16.790	3.060	13.780

4	Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1	Personeelslasten			
4.1.1	Lonen en salarissen	669.210	599.680	609.410
4.1.2	Overige personele lasten	46.830	51.910	61.860
4.1.3	Af: uitkeringen	10.140-	-	8.020-
	Totaal	705.900	651.590	663.250
	<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.1.1</u>	<u>Lonen en salarissen</u>			
	Brutolonen en salarissen	486.280	430.880	448.050
	Sociale lasten	117.780	107.510	98.690
	Pensioenpremies	65.150	61.290	62.670
	Totaal	669.210	599.680	609.410
<u>4.1.2</u>	<u>Overige personele lasten</u>			
	Reiskosten (woon- werkverkeer)	3.680	3.750	3.790
	Dienstreizen	130	160	140
	Personeel niet in loondienst	25.020	31.500	22.180
	Vrijwilligersvergoeding	-	-	7.500
	Onderzoeken/begeleidingsdienst	-	4.000	2.110
	Dotatie personele voorzieningen	1.860	500	5.150
	Scholing	11.330	8.000	14.520
	Arbo-dienstverlening	-	500	270
	Overige	4.810	3.500	6.200
	Totaal	46.830	51.910	61.860

Er heeft bezoldiging plaatsgevonden conform artikel 383 lid 1 BW. Voor een specificatie van het bedrag zie bijlage B11.

Gemiddeld aantal FTE's	2018	2017
- Directie	1,00	1,00
- Onderwijzend Personeel	8,86	8,22
	9,86	9,22

		Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.2	Afschrijvingen			
4.2.3	Inventaris en apparatuur	22.170	22.610	18.870
4.2.5	Leermiddelen	7.100	7.150	5.810
	Totaal	29.270	29.760	24.680
4.3	Huisvestingslasten			
4.3.3	Onderhoud	10.680	32.540	4.410
4.3.4	Energie en water	11.670	12.000	11.650
4.3.5	Schoonmaakkosten	20.870	19.500	20.900
4.3.6	Heffingen	1.150	1.250	1.210
4.3.8	Overige huisvestingslasten	-	1.000	120
	Totaal	44.370	66.290	38.290
4.4	Overige lasten			
4.4.1	Administratie en beheerslasten	30.100	22.500	24.630
4.4.2	Inventaris en apparatuur	18.070	14.530	16.410
4.4.4	Overige	36.280	28.450	33.240
	Totaal	84.450	65.480	74.280
	<i>Uitsplitsing</i>			
<u>4.4.1</u>	<u>Administratie en beheerslasten</u>			
	Administratie- en advieskosten	13.630	12.700	12.630
	Accountantskosten *	4.720	2.300	2.300
	Overige beheerslasten	11.750	7.500	9.700
	Totaal	30.100	22.500	24.630
	* <i>Specificatie honorarium accountant</i>			
	- onderzoek jaarrekening			
<u>4.4.2</u>	<u>Inventaris en apparatuur</u>			
	Inventaris en apparatuur	340	530	2.090
	ICT-verbruikskosten	17.730	14.000	14.320
	Totaal	18.070	14.530	16.410
<u>4.4.4</u>	<u>Overige</u>			
	Schoolse activiteiten	400	450	190
	Abonnementen	990	1.000	960
	Medezeggenschapsraad	500	-	-
	Verbruiksmateriaal onderwijs	34.390	27.000	32.090
	Totaal	36.280	28.450	33.240
5.1	Financiële baten			
	Rentebaten	130	600	340
	Totaal	130	600	340
	De rentebaten zijn de renten van de spaarrekening en rekeningcourant.			
5.5	Financiële lasten			
	Rente- en bankkosten	420	500	310
	Totaal	420	500	310

B8 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Het exploitatieresultaat over het jaar 2018 bedraagt € 35.260 positief.

Het bestuur heeft besloten het exploitatieresultaat als volgt te verdelen en te onttrekken danwel toe te voegen aan de volgende reserves:

	Stand 1-1-2018	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2018
Algemene Reserve	298.670	35.130	130.880	464.680
Bestemmingsreserve (publiek)*	130.880	-	130.880-	-
Bestemmingsreserve (privaat)	232.980	130	-	233.110
	662.530	35.260	-	697.790

* Betreft reserve onderhoud. Vooruitlopend op de nog te vormen onderhoudsvoorziening is deze bestemmingsreserve toegevoegd aan de algemene reserve.

B9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die aanleiding geven hier te worden vermeld.

B10 Overzicht verbonden partijen

Er is géén sprake van verbonden partijen.

B11 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

WNT-verantwoording 2018 Stg. Chr. Ond. De Roerganger

De WNT is van toepassing op Stg. Chr. Ond. De Roerganger.

Het voor Stg. Chr. Ond. De Roerganger toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 111.000 (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse A).

Met een totaal aan complexiteitspunten van 4, nader gespecificeerde als volgt:

- Baten	2
- Leerlingen	1
- Onderwijssoorten	1
Totaal	4

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	M.J. van Zelm
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 64.491,96
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.123,70
Subtotaal	€ 74.615,66
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 111.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -
Totale bezoldiging	€ 74.615,66
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	0
Gegevens 2017	
bedragen x € 1	
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 58.587,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.125,00
Subtotaal	€ 67.712,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 107.000,00
Totale bezoldiging	€ 67.712,00

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
M.M.A. Knoef-Gras	Bestuurder
A.A. Welink-Nijhof	Bestuurder
S.S. Scholten	Bestuurder (t/m juli 2018)
R.G.R. Frazer	Bestuurder (vanaf augustus 2018)
A.M.E. Langkamp-Verstraelen	Bestuurder
R. Meilink	Bestuurder

Toezichthoudend topfunctionaris

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
E. Puppels	Lid
R. Nijhof	Lid (t/m juli 2018)
B. Wolves	Lid (vanaf augustus 2018)
L. Koers	Lid

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing.

Bij De Roerganger is dit niet aan de orde.

C Overige gegevens

C1 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De Commissie van Toezicht van Stichting Christelijke Basisschool de Roerganger

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Christelijke Basisschool de Roerganger te Enter gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijke Basisschool de Roerganger op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijs-accountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. het exploitatieoverzicht over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijke Basisschool de Roerganger, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

GEEN CONTROLEWERKZAAMHEDEN VERRICHT TEN AANZIEN VAN DE ANTICUMULATIEBEPALING VAN ARTIKEL 1.6A WNT EN ARTIKEL 5 LID 1(J) UITVOERINGSREGELING WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE COMMISSIE VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Commissie van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan/de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 26 juni 2019

MAZARS TKH N.V.

WAS GETEKEND

G.J.H. Oude Voshaar RA